

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

לפני כבוד השופט בכיר אהוד שוורץ

התובעת : חגית פניני
ע"י ב"כ עו"ד בועז קראוס ועו"ד עמית אלזם

נגד

הנתבע : דב דרורי
ע"י ב"כ עו"ד טל איטקין

פסק דין (מתוקן)

כללי וטענות הצדדים

זו תביעה כספית ע"ס 751,398 ₪, בגין דרישה לקיום התחייבות, לתשלום מחצית תמורת מכר דירת המנוחה (350,000 ₪), וכן השבת כספים שנטען שהנתבע נטל מחשבונות המנוחה שלא כדין (בסך 401,398 ₪).

התובעת (להלן: "התובעת") נכדתה של המנוחה שושנה דרורי (להלן: "המנוחה"), ואחייניתו של הנתבע.

הנתבע (להלן: "הנתבע") בנה של המנוחה מבעלה השני, ודוד התובעת.

אם התובעת (להלן: "אם התובעת") הינה רחל פניני, בת המנוחה מבעלה הראשון, ונשואה ליוסף פניני (להלן: "אבי התובעת"). לאבי התובעת היו חברות בנייה, שהיוו מקור פרנסה למשפחה. אם התובעת והנתבע הם אחים מאם בלבד.

לטענת התובעת, ביום 20.09.01 חתמה המנוחה על צוואה נוטריונית, בפני עו"ד חגי תלמי (להלן: "צוואת 2001"). נטען כי בצוואה זו, ציוותה המנוחה את כל עזבונה בחלקים שווים לשני ילדיה, אם התובעת, והנתבע.

ביום 22.12.04 חתמה המנוחה על צוואה נוטריונית נוספת, גם בפני עו"ד תלמי (להלן: "צוואת 2004"). בצוואה זו, ציוותה המנוחה את עזבונה לנתבע בלבד. התובעת טוענת כי לכל הצדדים היה ברור, כי שינוי זה נועד למנוע מצב, בו מחצית מעיזבון המנוחה יועבר לנושי הורי התובעת, מאחר ובשנת 2004 חברות הבנייה של אבי התובעת נכנסו להליכי פירוק. נטען כי המנוחה הדגישה פעמים רבות, כי ברצונה שחצי מעיזבונה יגיע אל התובעת.

נטען כי במהלך יוני 2006, הורי התובעת עזבו את הארץ, כאשר עד למועד זה, אם התובעת סייעה למנוחה בטיפול ובניהול חשבונותיה. וכי הוריה התנהלו בחשבון המנוחה, לרבות הפקדת כספים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

בשיעורים גבוהים. נטען כי במהלך 2008 נודע לאם התובעת, שהמפרק של חברות הבנייה של אבי התובעת, הגיש תביעות כנגד הנתבע וכנגד המנוחה. נטען כי הנתבע הסביר לאם התובעת, שאינו יכול לפעול בשם המנוחה, משום שאינה כשירה קוגניטיבית, ולכן הוא חייב להתמנות כאפוטרופוס לעניין זה. לפיכך, אם התובעת נתנה לנתבע את הסכמתה, למינויו של הנתבע כאפוטרופוס לצורך ייצוג המנוחה בתובענה. נטען כי מסתבר, שהנתבע זייף את חתימת אם התובעת על טופס הסכמה למינויו כאפוטרופוס לגופה ולרכושה של המנוחה.

נטען כי במהלך שנת 2010 אם התובעת הגיעה לביקור בארץ. באשר התנהלותו של הנתבע יצרה אצלה חשש בנוגע להסכמה שבין הצדדים, ביחס לצוואת המנוחה ואופן חלוקתה. כפועל יוצא מכך, בנוכחות עו"ד תלמי, חתם הנתבע על תצהיר שבו הוא מתחייב להעביר לידי התובעת מחצית מכל מה שיתקבל מעיזבון המנוחה לאחר פטירתה. נטען כי במהלך שנת 2011, גילו הורי התובעת כי הנתבע מושך כספים מחשבון המנוחה לצרכים שלו. אם התובעת הגישה בקשה למינויה כאפוטרופוס למנוחה, הבקשה התקבלה ואף היא מונתה. לאחר מינויה, אם התובעת הגישה תביעה כנגד הנתבע להשבת כספים שלקח לטענתה מחשבון המנוחה. התובענה הוקפאה.

נטען כי לאחר פטירת המנוחה, חילקו הצדדים בחלקים שווים את כספי המנוחה. במאי 2014 הודיע הנתבע לאם התובעת, כי מכר את דירת המנוחה בסכום של 700,000 ₪. מלוא תמורת המכר התקבלה אצל הנתבע, והחזקה בדירה הועברה לקונה ביום 30.06.14. נטען כי טרם העברת הסכום המגיע לתובעת בשל המכר, הנתבע העביר לתובעת ולהוריה מסמך לחתימה, בו מציין כי מעביר לתובעת סכום של 300,000 ₪ "כמתנה". נטען כי אבי התובעת לא הסכים לחתום על המסמך. לשיטת התובעת, הנתבע לא יצר קשר, לא ענה לטלפונים ולא השיב להודעות שנשלחו אליו, לאחר סירוב אביה לחתום. לטענת התובעת, הנתבע התחייב בהתחייבות ברורה וחד משמעית, להעביר לתובעת מחצית מעיזבונה של המנוחה. לא זו בלבד שהנתבע חתם על תצהיר התחייבות, אלא שהוא גם פעל בהתאם להתחייבות זו, ולאחר פטירת המנוחה. עוד נטען כי גם המסמכים שהעביר הנתבע לתובעת והוריה מעידים על התחייבותו. יתר על כן, התעלמות הנתבע מקיום התחייבותו מהווה חוסר תום לב מוחלט.

לטענת התובעת, בין השנים 2006 עד 2008, הנתבע משך בשיטתיות כספים מחשבונות המנוחה, ללא ידיעת המנוחה ו/או הסכמתה ושעה שלא הייתה כשירה. כאמור, אם התובעת הגישה כנגד הנתבע תביעה להשבת הכספים. עוד נטען כי כספי הרנטה החודשית, שקיבלה המנוחה מגרמניה נלקחו על ידי הנתבע לטובת החזר המשכנתא שלו. נטען כי הנתבע משך כספים נוספים מחשבון המנוחה, עד למועד מינוי אם התובעת כאפוטרופוס נוספת של המנוחה (אוגוסט 2011). לגישת התובעת, מדובר על סכום של כ-5,600 ₪ בחודש (החל מחודש יוני 2006 ועד אוגוסט 2011). בדו"ח רואה חשבון לחישוב כלל הכספים נאמר כי מדובר על סך של 802,796 ₪ (בצירוף הצמדה וריבית). התובעת דורשת להשיב לה מחצית מסכום זה, סך של 401,398 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית ממועד הגשת התביעה ועד למועד התשלום בפועל.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

1 לטענת הנתבע, דין התביעה להידחות. לטענתו, לא זו בלבד שבשתי הצוואות שנערכו, צוואת 2001
2 וצוואת 2004, התובעת איננה היורשת, ולטענה כי המנוחה הדגישה, שברצונה שמחצית מעיזבונה
3 יינתן לתובעת, אין זכר או ביטוי בצוואות. לטענת הנתבע, הטענות בכתב התביעה נטענות בשם
4 הורי התובעת. כמו חילופי דברים בין הנתבע לאם התובעת, ו/או מעשים שנעשו בלא הסכמת אם
5 התובעת ועוד. נטען כי הורי התובעת אינם בעלי דין בהליך דנא, ולא הוגש כל תצהיר מטעמם. עוד
6 נטען כי לתובעת אין ידיעה אישית אודות הנסיבות המתוארות על ידה. לפיכך, טענתה של התובעת
7 כבעלת דין מצטמצם לטענות הנוגעות להתחייבות כלפיה בלבד.

8
9 הנתבע מפרט בכתב ההגנה אודות התנהלותו של אבי התובעת. באשר הפר התחייבויות כספיות
10 באמצעות חברות הבניה שבמסגרתן התנהל, הבריה נכסים, עשה מעשי זיוף ורמיה ועוד. נטען כי
11 לאחר פתיחה בהליכי פשיטת רגל ופירוק של החברות, הנתבע והמנוחה מצאו את עצמם נשאבים
12 להליכים ולחקירות מצד נושים, רשויות המס, ומפרקים, כאשר לטענת נושי האב היו מעורבים
13 בהברחת נכסים אסורה. הנתבע מדגיש כי שניהם הפסידו כספים רבים, כנזקים עקיפים וישירים
14 בעקבות מעשי אבי התובעת. נטען כי הורי התובעת נמלטו מהארץ, הסתתרו מהרשויות, ושהו על
15 יאכטה בחו"ל לאורך חמש שנים, עד לשנת 2011. הנתבע מציג מספר הליכים שבהם קבעו בתי
16 המשפט, כי התנהגותו של אבי התובעת הייתה פסולה ובלתי מקובלת. בנוסף, לאחר חזרתם
17 לישראל, הורי התובעת פתחו שש תביעות נגד בני המשפחה. נטען כי כלל ההליכים נדחו ו/או נמחקו
18 לפי העניין, תוך חיוב הורי התובעת בהוצאות משפט. הנתבע מדגיש כי הוצאות אלו לא שולמו.

19
20 באשר להליך האפוסטרופסות וההתנהלות הכספית שבו, הנתבע טוען, כי הורי התובעת העלו טענות
21 אלו בפני בית המשפט המוסמך, ותביעתם הוקפאה. ועליהם להעלות את הטענות הללו בפני בית
22 המשפט המוסמך, ולא באמצעות בתם – התובעת, בתביעה כאן. נטען כי אין לתובעת זיקה, עניין
23 או ידיעה על הליך האפוסטרופסות, אשר נועד להיות חסוי בפניה. הנתבע טוען כי קיים טעם לפגם
24 בטענות התובעת בעניין זה, ומבהיר את השתלשלות האירועים הנכונה לשיטתו.

25
26 לטענת הנתבע, החל מיוני 2006, למנוחה היו הזדמנויות לשנות את צוואתה, ולהוריש מחצית
27 מעיזבונה לנכדתה, התובעת, והדבר לא נעשה. הנתבע טוען, שהוא ביקש להיטיב עם התובעת,
28 באמצעות המסמך. אך, מדובר על פרק זמן שקדם לפתיחת ההליכים נגדו ע"י הוריה, ולפני
29 שהאחרונים גררו אותו לערכאות בתביעות סרק.

30
31 נטען כי הנתבע לא התחייב במסמך למחול על זכויותיו ו/או לוותר על זכות ו/או טענה כלשהי, אלא
32 מדובר על השתדלות "לגרום לכך", שהתובעת תזכה למחצית ממה שיקבל, בכפוף לסילוק חובות
33 המנוחה. עוד, נטען כי הנתבע התנה את מתן המתנה, בחתימה על הסכם מתנה על תנאי, ועל הסכם
34 היעדר תביעות, אשר הורי התובעת היו צד לו. נטען כי עקב סירוב אבי התובעת לחתום על התנאי,
35 נמנע מן הנתבע לתת את המתנה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

1 באשר למסוימות המסמך, הנתבע מדגיש כי אין כל בסיס לדרישת הנתבעת לקבלת מחצית העיזבון.
2 המסמך נוגע אך ל-"רכוש שאקבל מאמי", ובלשון עתיד.

3
4 נטען כי יש לנכות מהסכום שיועמד לטובת התובעת את החובות וההתחייבויות של המנוחה, ואת
5 החובות המיוחסים לעיזבון. הנתבע אף מוסיף כי אין כל חובה ו/או זכות של הנתבעת לזכות בהפרשי
6 הצמדה וריבית. שכן, אין להם זכר במסמך ההתחייבות.

7
8 נטען כי המסמך נעדר תוקף מחייב, בשל היות ההצהרה מנוגדת להוראות סעיף 8(א) לחוק הירושה,
9 שכן מדובר על עסקה אסורה בירושה. לשיטת הנתבע, בשל העובדה שהלכה למעשה המסמך הופך
10 את התובעת ליורשת, אין המסמך תקף. עוד נטען, כי המסמך הינו בבחינת התחייבות למתן מתנה
11 על תנאי. הנתבע אף טוען כי הוא פטור מקיום התחייבות זו וחזרתו ממנו מוצדקת, לפי הוראות
12 חוק המתנה, התשכ"ח-1968. הנתבע טוען כי בעניין דנא חל סעיף 5(ג) לחוק המתנה הקובע כי נותן
13 המתנה רשאי לחזור בו מהתחייבותו. כאמור, הוריה של התובעת גרמו לנתבע הפסדים כלכליים
14 רבים, בהליכים שבהם נגרר התובע בעקבות נטישת הורי התובעת, ואף לאחר שיבתם ארצה, בעת
15 שפתחו נגדו בהליכי סרק. עוד נטען כי הורי התובעת התנהגו בצורה אלימה, פוגענית ומתריסה.
16 לשיטתו, לא ברור כלל כיצד מצופה ממנו ליתן מתנה, בנסיבות שכאלו. נטען כי התובעת התנהגה
17 בצורה מחפירה כלפיו וכלפי משפחתו. הנתבע טוען כי המסמך הינו בבחינת חיוב "השתדלות" ו/או
18 "הסכם שבכבוד". לטענת הנתבע, בהתבסס על לשון הכתוב במסמך, אין הנתבע לוקח על עצמו כל
19 התחייבות מפורשת ודווקנית לעשות מעשה אלא מצהיר על הבטחה, ואם היה מתכוון להתחייב,
20 היה נוקט בלשון אחרת מתאימה. נטען כי המסמך בטל בהיותו מנוגד להוראות סעיפים 28-29 לחוק
21 הירושה. עמדת הנתבע היא שאין ביכולתו להתחייב להעניק חלק או מנה מעיזבון המנוחה לתובעת.
22 לפיכך, המסמך נעדר נפקות.

דיון והכרעה

23
24 הצדדים הגישו תצהירי עדות ראשית.
25 מטעם התובעת העידו מר אליהו פניני, הגב' אזולאי והתובעת בעצמה.
26 מטעם הנתבע העיד הנתבע בעצמו.
27 כן הוגשה חוות דעת מומחה פסיכיאטר מטעם בית המשפט, ד"ר אילן טל.
28 הוגשו סיכומים בכתב.

29
30 בסיכומי התובעת צוין כי התובעת העידה בנוגע לנסיבות עריכת הצוואה. במועד בו הסתיימו
31 ההליכים גם כנגד התובעת (במהלך יוני 2006), מצבה של המנוחה התדרדר, כך שכבר לא היה
32 ביכולת המנוחה לערוך צוואה חדשה. לפיכך, הצוואה משנת 2004 נותרה, בה ציוותה המנוחה את
33 עיזבונה לנתבע בלבד. נטען כי הנתבע עצמו הודה בכך כי כוונת המנוחה הייתה שכלל רכושה, כולל
34 הדירה, יעבור עם פטירתה לשני ילדיה, כשכל אחד מקבל מחצית.
35
36

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

1 התובעת מוסיפה וטוענת כי לא זו בלבד, שחתימת הנתבע על התצהיר מהווה חזקה להבנתו וגמירות
2 דעתו ביחס להתחייבותו, אלא שהנתבע פעל בהתאם להתחייבות זו, לאחר פטירת המנוחה. נטען כי
3 הנתבע העיד בעצמו כי לאחר פטירת המנוחה, כספי המנוחה שהיו בחשבונות הבנק שלה, חולקו בינו
4 לבין התובעת (כשכל אחד קיבל מחצית).

5
6 באשר לטענת הנתבע כי ההתחייבות נוגדת את ס' 8(א) לחוק הירושה בהיותה עסקה אסורה בירושה,
7 משיבה התובעת כי אין בתצהיר כל התחייבות, שהתובעת תוכרז כיורשת של המנוחה. התובעת
8 מציינת כי ההתחייבות הינה התחייבות של הנתבע כלפיה, לתת לה מחצית ממה שהוא יקבל כיורש
9 של המנוחה, התחייבות בדבר עיזבון, לעומת התחייבות בדבר ירושה, שנאסרה בסעיף האמור. נטען
10 כי הטענה שאין להתחייבות תוקף, בשל היותה נוגדת לסעיף 8(א) לחוק הירושה, שגויה מיסודה.
11 באשר לטענת הנתבע כי תצהיר ההתחייבות הינו "הסכם שבכבוד" שאינו מחייב אותו משפטית,
12 משיבה התובעת, כי אין זו ההלכה, שמסמך בכתב שנחתם, מהווה הסכם שכבוד.

13
14 בנוגע לטענת הנתבע בקשר ללשון ההתחייבות, משיבה התובעת כי יש להתייחס לנסיבות החתימה
15 על התצהיר. מדובר במסמך שנחתם ע"י הנתבע, בנוכחות עו"ד תלמי, אשר אישר את החתימה.
16 ויודגש, תוכן התצהיר מלמד על התחייבות משפטית ברורה מצד הנתבע. עוד נטען כי העד אלי פניני
17 וגב' אזולאי העידו שניהם, כי הנתבע עצמו סיפר לכל אחד מהם, אודות ההתחייבות כלפי התובעת.
18 באשר לטענת הנתבע בדבר התחייבות ליתן מתנה על תנאי, התובעת טוענת כי דין הטענה להידחות.
19 עמדת התובעת היא שמדובר בהעלאת טענות עובדתיות חלופיות בעוד שסעיף 72(ב) לתקנות סדר
20 הדין האזרחי, התשמ"ד אוסר זאת. עוד, לטעם התובעת לא מדובר כלל במתנה.

21
22 התובעת מדגישה כי אף אם נניח כי אכן מדובר על מתנה, ההתחייבות בתצהיר היא כלפי התובעת
23 בלבד. לפיכך, על הנתבע הנטל להוכיח את התנהגותה המחפירה של התובעת. לשיטתה, נטל זה לא
24 הורם במקרה דנא, שכן הנתבע לא הצביע על התנהלות מחפירה כלשהי, מטעם התובעת, שלל
25 הטענות שהנתבע העלה בהקשר זה, היו ביחס להורי התובעת.

26
27 בנוגע לטענת הנתבע כי תצהיר ההתחייבות עומד בסתירה לסעיפים 28-29 לחוק הירושה, התובעת
28 משיבה כי סעיפים אלו עוסקים בצוואה. במקרה דנא הצדדים עוסקים בתוקף תצהיר התחייבות
29 כלפי התובעת, ולפיכך אין בתביעה זו טענה של התובעת כנגד תוקף הצוואה. התובעת סבורה כי
30 מדובר בטענה חסרת בסיס, שדינה להידחות.

31
32 התובעת טוענת כי הוכח הן באמצעות תעודת רופא מיום 24.08.08, והן באמצעות חוות הדעת של
33 המומחה מטעם בית המשפט, כי מצבה הקוגניטיבי של המנוחה לא היה תקין מאז שנת 2006.
34 בנוסף, נטען כי בחקירתו ביום 11.07.18, ציין המומחה כי לא היה ביכולתה של המנוחה להביע
35 הסכמה או אי הסכמה. בנוסף, נטען כי המומחה התייחס לציון המיני מנטל הנמוך של המנוחה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

לשיטת התובעת הוכח כי לדעת המומחה הציון היה צריך להיות אפילו נמוך יותר, וכי לא הייתה כל דרך לוודא הסכמה מתמשכת מצדה של המנוחה, לפעולותיו של הנתבע בחשבון.

התובעת מציינת בסיכומה כי מסמכי המצב הסייעודי אינם מעידים דבר בנוגע למצבה של המנוחה. לשיטתה, אף לאחר חקירת המומחה, המומחה לא שינה את עמדתו בנוגע להיעדר כשירותה והיעדר הבנתה של המנוחה.

נטען כי הנתבע הודה במשיכת כספי הרנטה. בנוסף להודאה מפורשת, עמדת התובעת היא כי הוצג בפני בית המשפט אישור על גובה הרנטה ותדפיס בנק, בו ניתן לראות את ההמרה של היורו לשקלים, והעברתם לחשבון הנתבע. התובעת מוסיפה וטוענת כי האפוסטרופוס הכללי התנגד באופן מוחלט לבקשת הנתבע, לאשר לו להמשיך לקבל את הכספים (ביום 22.12.11). עמדת התובעת היא, כי הנתבע עצמו ציין בתצהירו, כי משך באופן שיטתי כספים נוספים מחשבונה של המנוחה.

ביחס לטענות הנתבע בדבר כספים שנמשכו לטובת אם התובעת, משיבה התובעת כי טענות אלו חסרות כל בסיס. התובעת טוענת כי הוכח שביחס לכספי המשכנתא, הוברר מדפי החשבון שצורפו לתצהיר הנתבע, כי ההעברות אלו לא בוצעו בפועל, אלא בוצעה "החזרת חיוב". בנוסף, טענות הנתבע כי אם התובעת עשתה שימוש בכרטיסי אשראי של המנוחה שגויה. שכן, אם התובעת כלל לא שהתה בארץ באותם תאריכים. לבסוף, נטען כי לא אותרו בחשבון המנוחה, הורדות של שיקים לטובת שכ"ט עו"ד שייצג את אם התובעת.

בסיכומיו, הנתבע טוען, כי לא ברור מדוע התובעת סבורה שעל הנתבע ליתן לה דין וחשבון אודות חשבונות הבנק של המנוחה, הרי היא אינה יורשת כדן. ולכל היותר, מדובר על טענות הנוגעות להליך האפוסטרופוסות, אשר התקיימו בינו לבין אם התובעת, בביהמ"ש לענייני משפחה. לפיכך, אין בסמכות בית המשפט לדון ולהכריע בעניין זה. בנוסף טוען כי אין תשתית ראייתית לטענה אודות זכאותה של התובעת לכספים מחשבונות המנוחה. ולראייה, הורי התובעת פתחו במספר רב של הליכי סרק כנגד בני משפחתם. נטען כי גם הליך זה אינו שונה מהליכים אלו. ויש לדחות על הסף את דרישת התובעת להשבת כספי חשבונות המנוחה בעניין זה. הנתבע דוחה את טענות התובעת בנוגע לנסיבות החתימה על תצהירו. ומדגיש כי עו"ד תלמי לא זומן על ידה כדי להעיד אודות תוכן המסמך וכוונת הצדדים.

לטענת הנתבע, התובעת לא הוכיחה בחקירתה, את רצון המנוחה שהתובעת תקבל מחצית מהעזיבון, ואף הודתה במפורש כי צוואת 2001 שונתה, על מנת שנושי הורי התובעת לא יניחו יד על כספי הירושה. הנתבע טוען כי הוכח שהתובעת לא ידעה אודות צוואות 2001 ו-2004, וכי רק ב 2010, בתקופה שבה חתם הנתבע על התצהיר, אמה סיפרה לה על הצוואות. ואין חולק כי הנתבע, מאז עריכת צוואת 2004, הינו היורש היחידי בצוואה. תמצית הטענה היא, כי על פי דין, בעת שמוריש עדיין בין החיים, אין יורש יכול לערוך הסכם בדבר ירושה פוטנציאלית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

1 לטענת הנתבע, בהקשר ההבחנה, שבין "עסקה בירושה" לבין "עסקה בעיזבון", מדובר על סוג
2 העסקאות בפניהן התכוון המחוקק להגן במסגרת סעיף 8(א) לחוק הירושה. נטען כי התובעת הודתה
3 שההסכם אסור ולא חוקי. הנתבע מדגיש כי הטענה בדבר "עסקה בעיזבון" חסרה כל תשתית, שכן
4 ההסכם נחתם, בעת שהמנוחה עוד הייתה בחיים.

5
6 הנתבע טוען כי טענותיו בדבר התחייבות ליתן מתנה אינן טענות עובדתיות חלופיות. לשיטתו,
7 מדובר על טענות אודות מעמדה המשפטי של התחייבות, טענות שיכולות להיות חלופיות. הנתבע
8 מוסיף כי מצד התובעת חוזקה הטענה אודות היות ההתחייבות ליתן מתנה בלבד, שכן, במו"מ
9 הוסף תיקון לתצהיר, שמדובר על "מתנה". עוד נטען, כי לאחר שהיה מסדיר את רישום צו קיום
10 הצוואה על ירושת אמו בטאבו, היה מעביר מחצית מן הזכויות בדירה על שמה של התובעת ומדווח
11 על עסקה "שאינה בתמורה" - במתנה. גם אם היה מוכר את הדירה, ומעביר מחצית מהתמורה
12 לתובעת, היה על התובעת לדווח לרשויות המס במסגרת הצהרת הון, על כך שהיא קיבלה את
13 הכספים במתנה.

14
15 נטען כי התובעת מציגה את טענותיה בערבוביה, ובחוסר סדר מוחלט. התובעת מציינת שלא הוכחה
16 התנהגותה המחפירה. אך התובעת סותרת את עצמה. מחד, טוענת כי כלל לא קיבלה מתנה. מאידך,
17 טוענת כי היא "מקבל המתנה". בהמשך טוענת, כי מדובר על התחייבויות משפחתיות של הוריה.
18 ועמדה זו, עומדת בסתירה לעמדה הנטענת, שהיא מקבל המתנה. עמדה שאינה עקבית.
19 לטענת הנתבע, הוכיח שמדובר בהתחייבות ליתן מתנה על תנאי. בשל כך, הוא רשאי לחזור בו
20 מהתחייבות זו. הנתבע טוען כי לא רק שהורי התובעת נהגו בצורה מחפירה בהגשת תביעות סרק
21 נגדו, אלא שגם התובעת עצמה נהגה בצורה מחפירה בעצם הגשת התביעה על ידה. הנתבע מדגיש
22 שהניסיון לנתק בין התנהגות הורי התובעת, לבין התנהגות התובעת הינו מלאכותי ומאולץ.

23
24 הנתבע טוען כי המסמך נערך כתצהיר בלבד, נוקט בלשון של השתדלות, והתובעת הודתה שלא
25 הייתה צד לו. בנוסף, עדותם של מר פניני וגב' אזולאי הינה בבחינת עדות סברה ומפי השמועה. עוד
26 נטען כי גם "הסכם שבכבוד" כפוף להתנהגות מקבל המתנה.

27
28 ביחס לטענות התובעת אודות מצבה הקוגניטיבי של המנוחה ומשיכת הכספים בחשבונה, טוען
29 הנתבע כי הוכח שהתובעת אינה יורשת כדין, ולכן נעדרת כל מעמד כלפי עזבון המנוחה. בנוסף,
30 עמדת הנתבע היא כי המומחה אמנם העלה בחקירתו ספקות אודות מצבה הקוגניטיבי של המנוחה
31 משנת 2006 ואילך. נטען כי הוכח בחקירת המומחה, כי המנוחה הבינה בסבירות גבוהה את
32 המתרחש משנת 2006 ואילך. המנוחה נתנה הסכמתה לאופן ניהול חשבונה, וכי אין ודאות לגבי
33 ליקויים במצבה כפי שניסתה התובעת לטעון. בנוסף לכך, נטען כי היו הסמכות פנים-משפחתיות
34 בין הנתבע, אם התובעת והמנוחה, בנוגע לסיוע כלכלי שהמנוחה נתנה לשני ילדיה. הנתבע טוען כי
35 גם לאחר שעברה אירוע מוחי, המנוחה הייתה מסוגלת לתקשר, והם הבינו אחד את השנייה. לפיכך,
36 הנתבע דוחה את טענות התובעת, בדבר משיכת הכספים ללא הסכמת ו/או ידיעת המנוחה. הנתבע

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

מדגיש כי הוא מונה כאפוטרופוס בהסכמת אם התובעת, ושהוא טיפל באופן מסור באמו בביתו. הנתבע טוען שהורי התובעת, ניהלו את חשבונות המנוחה עד שנמלטו, מאז המנוחה והנתבע המשיכו לסייע להם בכיסוי חובותיהם, למשל בעת שהעבירו כספים לחברת כלל ביטוח מידי חודש. באשר לכספי הרנטה, הנתבע מדגיש כי היה מדובר על הסכמה פנים משפחתית. הנתבע קיבל את כספי הרנטה, לטובת הוצאות הבית בו התגורר יחד עם המנוחה, בעת שאם התובעת השתמשה בכרטיסי האשראי של המנוחה, וכן לכיסוי המשכנתא.

הנתבע טוען כי אין כל בסיס לטענות התובעת בדבר זכאותה למחצית העיזבון. בנוסף, יש לנכות מהסכום לה זכאית התובעת כביכול, את התחייבויות המנוחה. הנתבע ומדגיש כי אין לתובעת זכות ו/או חובה בנוגע להפרשי הצמדה וריבית. לסיום, הנתבע טוען כי הזכאות לה טוענת התובעת, מחצית משווי הדירה, מתקזזת עם התביעות נגד המנוחה והנתבע בסך כולל של 370,000 ₪.

לאחר עיון בחומר שבתיק, הדיון וסיכומי הפרקליטים, אני מחליט לקבל התביעה בחלקה, ואלו

נימוקי:

דרישת התובעת הינה על בסיס תצהיר התחייבות, עליו חתם הנתבע ביום 8.12.10, בפני עו"ד חגי תלמי, וזה לשונו:

תצהיר

אני הח"מ דב דרורי ת.ז. ... לאחר שהוזהרתי על חובתי לאמור את האמת ועל העונשים הצפויים לי בחוק שאם לא אעשה כן, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני בנה של שושנה דרורי ת.ז. ... שחתמה ביום 22.12.2004 בפני הנוטריון עו"ד חגי תלמי, העתק מהצוואה הנ"ל מצורף לתצהירי ומסומן באות "א".

2. ידוע לי שאמי התכוונה, שרכושה כולל הדירה ברחוב ראובן 4 קריית ביאליק יעבור עם פטירתה מחצית לי ומחצית לבת אחותי חגית פניני ת.ז. ..., אולם היא רשמה בצוואתה, כי כל רכושה יעבור אלי בשל תביעה משפטית שהייתה תלויה ועומדת נגד חגית פניני. אני נתתי הסכמתי לכך, והבטחתי לאמי, כי למרות האמור בצוואה אדאג שבת אחותי חגית פניני הנ"ל תקבל מחצית מירושת אמי.

3. לאור האמור, בבוא העת כשאמי תלך חו"ח לעולמה, אני אכבד את רצונה ואגרום לכך שמחצית הרכוש שאקבל מאמי תעבור לבת אחותי חגית פניני ת.ז. ... וזאת לאחר שישולמו החובות – אם יהיו כאלה – של אמי על פי כל פסק דין שניתן או יינתן נגדה.

4. אני מצהיר כי זה שמי וזו חתימתי וכל האמור לעיל נכון.

דב דרורי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

מה דינו של תצהיר ההתחייבות, הקובע כי לאחר פטירת המנוחה, יעביר הנתבע מחצית מרכוש המנוחה לתובעת, לנוכח הוראת סעיף 8 (א) לחוק הירושה, התשכ"ה-1965, האוסר על עריכת עסקאות בירושה עתידית?

סעיף 8 לחוק הירושה שכותרתו עסקאות בירושה עתידה קובע:

- (א) הסכם בדבר ירושתו של אדם וויתור על ירושתו שנעשו בחייו של אותו אדם – בטלים.
(ב) מתנה שאדם נותן על מנת שתוקנה למקבל רק לאחר מותו של הנותן, אינה בת-תוקף אלא אם נעשתה בצוואה לפי הוראות חוק זה."

בת"ע 26289-03-18 ב.נ' פ. (המנוח) ואח' - בעניין עזבון המנוח א.פ. ז"ל [פורסם בנבו] סקרה כב' השופטת איריס אילטוביץ סגל, את הפסיקה בעניין, ונקבע:

"סעיף 8 לחוק הירושה קובע כדלקמן: "(א) הסכם בדבר ירושתו של אדם וויתור על ירושתו שנעשו בחייו של אותו אדם – בטלים. (ב) מתנה שאדם נותן על מנת שתוקנה למקבל רק לאחר מותו של הנותן, אינה בת-תוקף אלא אם נעשתה בצוואה לפי הוראות חוק זה". לכאורה סעיף זה אוסר באופן גורף על כל עסקה בירושה עתידית, ואולם, המעיין בפסקי הדין של בתי המשפט בנושא לאורך השנים, יגלה כי נסיבות החיים והמציאות המשתנה, הובילו לשינוי מגמה ולסטייה קלה מהמדיניות המקורית אותה ביקש המחוקק להתוות, תוך שנקבע שיש לפרש את סעיף 8(א) לחוק הירושה, על דרך הצמצום המרבי והקפדנות החמורה בשל ההגבלה שהוא מטיל על חופש החוזים. בהמשך קבעה הפסיקה, כי האיסור הקבוע בסעיף 8 לחוק הירושה "חל אך ורק על הסכמי ירושה – והם אינם אלא הסכמים המתאימים להעביר יורש מירושתו או לעשות ליורש את מי שאינו יורש לא על-פי-דין ולא על-פי-צוואה ככתוב בחוק. המדובר הוא בהענקה או בשלילה של זכות ירושה, ולא בעסקאות הנוגעות לנכסי עיזבון". כן נקבע בפסה"ד בעניין ברדוגו, כי אין לראות בפקיעת מניות לאחר המוות משום הסדר "צוואתי" הסותר את סעיף 8(א) לחוק הירושה, וכך בהתאמה אין בהוראת התקנון הקובעת כך כדי לסתור את סעיף 8 לחוק הירושה."

ראה גם פס"ד של כב' הש' הנדל בע"מ 8974/12 פלונית נ' פלוני [פורסם בנבו]:

"לפי ההבחנה בין עסקה בירושה לעסקה בעיזבון, לכאורה יש להכשיר את ההסכם גם בנוגע לתחולתו על ירושת האם העתידית. ההסכם אינו מבקש לעשות את מי שאינו יורש ליורש, או להפקיע יורש ממעמדו כדין. אלא, ההסכם מתייחס לעסקה ספציפית בעיזבונה העתידי של האם: בכל הנוגע לחברות רכשו המשיבים את חלקה של המבקשת (כולל חלקה בירושת האם) בתמורה לתשלום חד-פעמי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

1 האם הסעיף חל כשהסכם נערך ע"י המוריש או בשותפות עמו? יש קשר בין טעמה של
2 הוראת הסעיף לבין שאלת זהותו של עורך ההסכם. לפי הטעם המרכזי המופיע בפסיקה
3 ביחס לסעיף 8(א), העיקרון המנחה הוא חופש המצווה. רצינול זה נוטה לתחולת הסעיף
4 על המוריש. כיון שכוונת הסעיף היא להבטיח את חופש המצווה להנחיל את נחלתו ע"י
5 צוואה, יש להקפיד שלא יוכל המוריש להגביל חופש זה ע"י הסכמים עם יורשים או עם
6 צדדים נוספים. גם לשון הסעיף תומכת בפרשנות לפיה הנמען הוא המוריש. השאלה אם
7 הוראת סעיף 8(א) מתייחסת אף להסכם הנערך בין יורשים או רק להסכם שהמוריש שותף
8 לו תונח לעת הזאת בצריך עיון. די בענייננו בקביעה כי סעיף 8(א) מתייחס למוריש.

9 העולה מן האמור כי סעיף 8(א) חל על המקרה, הואיל והמוריש (האם) היה שותף להסכם.
10 האם יש בכך סוף פסוק? התשובה היא בשלילה. טעם הדבר הוא קביעת הפסיקה לפיה
11 הסעיף מתייחס אך ורק לעסקה בירושה, ולא לעסקה בעיזבון. לאמור, ההבדל בין "עסקה
12 בירושה" לבין "עסקה בעיזבון" מתייחס להסכם שאליו שותף המוריש. ההסכם במקרה
13 דנא אינו דן במעמדו של אדם כיוורש אלא בנכס מתוך נכסי העיזבון – דהיינו הסכם מותר
14 ותקף. התוצאה היא שסעיף 8(א) לא יביא לביטול ההסכם.

15 בענייננו, המנוחה – המורשה, אינה חלק מתצהיר ההתחייבות, ובהתחייבות הנדונה, אין כוונה
16 להפוך את התובעת ליורשת, מצב אשר יכול להביא לכדי ביטול ההסכם, אלא בהתחייבות להעביר
17 מחלקו של הנתבע מתוך נכסי העיזבון, הלא היא מחצית מהדירה, משכך ניתן לומר כי תצהיר
18 ההתחייבות אינו בניגוד להוראת לשון סעיף 8(א) לחוק הירושה.

19
20 מתנה על תנאי

21 שוכנעתי כי לנתבע היתה כוונה לקיים התחייבותו כלפי התובעת. כאמור כספי העיזבון חולקו בין
22 הצדדים באופן שווה, כך גם העיד הנתבע בחקירתו, ובנוסף לאחר מכר הדירה העביר הנתבע
23 לתובעת "הסכם מתנה על תנאי" (נספח ד' לתצהיר התובעת) שלא נחתם בסופו של יום. ככל
24 שלנתבע לא הייתה כוונה לשלם לתובעת מחצית מהכספים, מסמך זה לא היה בא לעולם.

25 לטענת הנתבע, רשאי לחזור בו מההתחייבות ליתן מתנה, ובשל התנהגות מחפירה של התובעת.
26 האמנם?

27 "מתנה היא הקניית נכס שלא בתמורה" (סעיף 1 לחוק המתנה, התשכ"ח-1968 (להלן: חוק
28 המתנה)). בשונה מצוואה, מתנה היא עסקה המשתכללת על ידי הצעה וקיבול – "מתנה
29 נגמרת בהקניית דבר-המתנה על-ידי הנותן למקבל תוך הסכמה ביניהם שהדבר ניתן
30 במתנה" (סעיף 2 לחוק המתנה); ולכן מדובר בחוזה לכל דבר ועניין. בהתאם, אך מובן מאלי
31 שעל נושאים שלא הוסדרו בחוק המתנה יש להחיל את דיני החוזים, לרבות הוראות חוק
32 החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 בנוגע לאופן קשירת החוזה, בטלותו והזכות לביטולו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

1 (להלן: חוק החוזים; ראו: [ע"א 495/80 ברקוביץ נ' קלימר, לו\(4\) 57, 60-61 \(1982\); ע"א](#)
2 [3601/96 בראשי נ' עיזבון המנוח זלמן בראשי ז"ל, נב\(2\) 582, 595 \(1998\)](#) (להלן: עניין
3 בראשי); [מרדכי א' ראבילו פירוש לחוקי החוזים: חוק המתנה, תשכ"ח-1968 33-30](#)
4 (מהדורה שנייה, 1996) (להלן: ראבילו)....

5 "מן המפורסמות הוא כי יסוד "גמירת הדעת" הוא תנאי עיקרי ויסודי ליצירת חוזה
6 (סעיפים 1 ו-2 לחוק החוזים; גבראלה שלו ואפי [צמח דיני חוזים](#) 159 (מהדורה רביעית,
7 2019)); ובהיעדרו, לא משתכלל בין הצדדים הסכם מחייב. המבחן לקיומה של גמירת דעת
8 הוא ככלל אובייקטיבי-חיצוני, כך שהדגש מושם על הגילוי החיצוני של ההסכמה באופן
9 שהיא מובנת לאדם הסביר, וכפי שהיא נלמדת ממכלול נסיבות העניין – לרבות התנהגות
10 הצדדים ודבריהם לפני כריתת החוזה ולאחריו; בין היתר על מנת להעניק הגנה
11 להסתמכות המתקשר, ולקיים את הוודאות העסקית והביטחון המסחרי (שם, עמ' 163-
12 161). ויצוין כי במקרים רבים עצם החתימה על החוזה מהווה אינדיקציה משמעותית,
13 שלא לומר מכרעת, לגמירת דעת (עניין בראשי, עמ' 599).

14 המבחן האובייקטיבי כוחו יפה גם מקום שמדובר בעסקת מתנה, אולם מאחר שמתנה היא
15 במהותה חוזה חד צדדי – אינטרס ההסתמכות של מקבל המתנה פוחת אל מול הצורך לתת
16 ביטוי לרצונו של נותן המתנה (ראו: [ע"א 6296/05 כהן נ' עזבון המנוחה בקשי כותן ז"ל,](#)
17 [פורסם בנבן] פסקה ח(5) (5.8.2007); עניין בראשי, עמ' 597-598; וכן ראו והשוו: [ע"א](#)
18 [1212/91 קרן לב"י נ' בינשטוק, מח\(3\) 705, 722 \(1994\)](#)). במובן זה, נראה כי בעסקת מתנה
19 מתחייבת רמה גבוהה יותר של הוכחת גמירת דעת – כך שנדרש לוודא כי המתנה ניתנה
20 ברצון חופשי ומתוך הבנה מלאה (ראו: עניין בראשי, עמ' 601-602; ראבילו, עמ' 37). ויוער
21 כי אין באמור כדי להמעיט מן הכלל שלפיו כל אדם מוחזק ככשר להתקשר בחוזה בהתאם
22 [לסעיף 2 לחוק הכשרות המשפטית](#); אלא אך להבהיר כי כאשר מדובר בחוזה מתנה,
23 הבחינה של יסוד גמירת הדעת צריך שתהא קפדנית יותר. דברים אלה אמורים במיוחד
24 בהינתן שבהתקשרות חד-צדדית מסוג מתנה, ספק אם הכלי ה"רגיל" של בחינת הגילוי
25 החיצוני-אובייקטיבי של גמירת הדעת הוא כלי מספק שכן "בדרך-כלל, הליך
26 ההתקשרות בחוזה מתנה אינו עובר את השלבים המורכבים של עיסקה דו-צדדית;
27 נעדרים ממנו המשא ומתן וההתמקחות האופייניים לעסקאות מסחריות, הגילויים
28 החיצוניים של תנאי העיסקה בעייתיים יותר, לפיכך גם קשה יותר לעמוד על רצונותיו
29 וכוונותיו של המעניק על-פי המבחן האובייקטיבי" (עניין בראשי, עמ' 598). "ראה ע"א
30 3354/18 פלונית נ' פלונית [פורסם בנבן].

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

הנתבע רשאי לחזור בו מן המתנה בהתקיים אחת מהחלופות המנויות בהוראת [סעיף 5 לחוק המתנה](#), וכך נקבע :

5. (א) התחייבות לתת מתנה בעתיד טעונה מסמך בכתב.
(ב) כל עוד מקבל המתנה לא שינה את מצבו בהסתמך על ההתחייבות, רשאי הנותן לחזור בו ממנה, זולת אם ויתר בכתב על רשות זו.
(ג) מלבד האמור בסעיף קטן (ב), רשאי הנותן לחזור בו מהתחייבותו אם היתה החזרה מוצדקת בהתנהגות מחפירה של מקבל המתנה כלפי הנותן או כלפי בן-משפחתו או בהרעה ניכרת שחלה במצבו הכלכלי של הנותן."

מבין ההוראות המנויות [בסעיף 5 לחוק המתנה](#) המאפשרות למתחייב ליתן מתנה לחזור בו, הוראת [סעיף 5\(ג\)](#) היא הגורפת ביותר. הוראה זו מאפשרת למתחייב ליתן מתנה לחזור בו אף אם ויתר בכתב על זכות החזרה ואפילו אם המקבל שינה את מצבו בהסתמך על המתנה (ראו מ' א' ראבילו [חוק המתנה](#), תשכ"ח-1968 – פירוש לחוקי החוזים 384 (מהדורה שנייה, ג' טדסקי עורך, 1996). נטייתה של הפסיקה הייתה לפרש את התיבות "התנהגות מחפירה" באופן מרחיב המיטיב עם המתחייב מתוך תפיסה שמדובר בהתחייבות חלשה יותר מהתחייבות חוזית רגילה (ראו [ע"א 350/96 וייסר נ' שביט, פ"ד נב\(5\) 797 \(1999\)](#) ראה ע"א 7156/06 כרמי צמח נ' דוד גבאי).

האם בענייננו הוכחה התנהגות מחפירה של התובעת עצמה, להבדיל מטענות ביחס להוריה - אני סבור שלא.

שוכנעתי כי ההתנהגות המחפירה הנטענת ע"י הנתבע, מיוחסת להוריה של התובעת. הנתבע בטענותיו, פרט ותאר באופן נרחב את התנהלותם והתנהגותם של הורי התובעת, וכן את ההליכים המשפטיים בהם היו מעורבים, ואף צרף אסמכתאות לכתבי הטענות. נדמה שהכעס של הנתבע, הינו כלפי הוריה של התובעת, שגררו את הנתבע ואת המנוחה, להליכים משפטיים, תוך פסיקת הוצאות לחובתו שטרם שולמו. לא ראיתי כי התנהגותה הישירה של התובעת באה לכדי התנהגות מחפירה, שיש בה לאפשר לנתבע לחזור בו מהתחייבותו. ומבלי לקבוע ממצא בהקשר היחסים בין הנתבע להורי התובעת. לא הוכחה להנחת דעתי, התנהלות מחפירה של התובעת עצמה, וייחוס התנהלות כזו, בעקיפין, אינה במקומה לטעמי.

לענין ס' 28 ו 29 לחוק הירושה, אני מקבל, את עמדת התובעת, לפיה אין בפני טענה כנגד הצוואה והוראותיה, אלא ביחס לאי קיום ההתחייבות לפי התצהיר, ומשכך אין תחולה בענייננו להוראות פסולות בצוואה, או שנוגדות סעיפים אלו, כמ כן מן החומר והדיון, התרשמותי בקשר לתצהיר ההתחייבות, שניתן תוך כוונה ליתן לו תוקף ומשמעות מחייבים, ואין מדובר בהסכם כבוד, שאין לקיימו, או לאפשר תביעה לאכיפתו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 35327-11-14 פניני נ' דרורי

משכך ונוכח כל האמור בהקשר זה, התובעת זכאית לקבלת מחצית תמורת דירת המנוחה שנמכרה ע"י הנתבע. לפי ההסכם שגולה, ובעצם אין מחלוקת לגביו, התמורה הינה בסך 715,000 ₪, ומשולמת עד 30/6/14, שווי המחצית הנקבע לתשלום הינו 357,500 ₪, לא הוכח באופן מספק זכות לקיזוז וביחס לסכום זה. בהיעדר הוראות בהתחייבות לענין הצמדה או ריבית, אני סבור בנסיבות הענין כאן, שלסכום החוב יש להוסיף הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה, ושהוגשה בסמוך למחלוקת שהתעוררה בענין.

השבת כספים שנטען שניטלו שלא כדין מחשבון המנוחה

לטענת התובעת, על הנתבע להשיב לה כספים שמשך מחשבונות המנוחה, שלא כדין, וללא הסכמתה ו/או ידיעתה, ושעה שהיתה נעדרת כשרות, כבר החל מראשית שנת 2006. לטענתה, הנתבע משך מידי חודש, את כספי הרנטה שקיבלה המנוחה בסך 920 יורו לחודש, וכן סך של כ- 5,600 ₪ בין 6/06 - 8/08 אז מונתה אם התובעת כאפוטרופוס נוספת למנוחה.

הנתבע אינו מכחיש כי המנוחה עברה אירוע מוחי ב 2006, אך לשיטתו, בין המנוחה לילדיה, הנתבע ואם התובעת, היתה הסכמה, ולפיה הנתבע מקבל את כספי הרנטה, ואם התובעת משכה כספים מהבנק הבינלאומי.

הליך מינוי אפוטרופוס

ביום 19.8.08 הגיש הנתבע בקשה להתמנות כאפוטרופוס על גופה ורכושה של המנוחה, מעיון בתסקיר פקה"ס (נספח י"ז לתצהיר הנתבע) עולה כי ביום 21.9.08 נפגשה עם הנתבע, ציינה כי לא שוחחה עימה כדי לקבל ממנה הסכמתה, אולם צורפה לבקשה, והמליצה כי הנתבע יתמנה כאפוטרופוס למנוחה.

ביום 17.3.11 הגישה אם התובעת בקשה להתמנות כאפוטרופוסית למנוחה, לאחר שנפגשה עם הנתבע ועם אם התובעת, הוגש תסקיר פקה"ס, לפיו " רחל מעוניינת להתמנות כאפוטרופוסית יחידה על אמה וחתמה על הסכמתה לכך. התרשמתי כי היחסים בין החסויה ובתה מתוחים, שתיהן כועסות אחת על השניה צועקות על כל דבר, מרימות קול אחת על השניה, יש ביניהן סכסוכים וקיימת התדרדרות כלכלית של האם והבת. לאחר מחשבות והתלבטות רבות ... ברצוני להמליץ על מר דב דרורי אפוטרופוס על גופה ורכושה של אמו ולחייב אותו לדווח לאפוטרופוס הכללי על פעולותיו בשחבונות אמו על פי חוק "

ביום 19.7.11, נעתר כב' הנשיא אהוד רקם, בביהמ"ש לענייני משפחה בחיפה, ואם התובעת צורפה כאפוטרופוסית למנוחה יחד עם הנתבע, ולמשך חצי שנה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

בתסקיר מיום 6.12.11, סיכמה והמליצה פקה"ס, כי התרשמה ש"שני ילדיה של החסויה **משתפים פעולה בנוגע לאפוטרופוס על אמם, מתפקדים לטובת אמם וממלאים תפקידם כראוי**". והמליצה על מינוי קבוע במשותף.

בשלב זה גם אב התובעת, ביקש להצטרף להליכים יחד עם אם התובעת.

בדיון יום 5.3.12 קבע כב' הנשיא אהוד רקס, בביהמ"ש לענייני משפחה בחיפה, כי האחים ימשיכו לשמש כאפוטרופוסים משותפים על גופה ורכושה של המנוחה, וכי כל ההליכים התנהלים בין האפוטרופוסים ומתייחסים לנושא השבת הכספים של מי מהם לקופת המנוחה, יוקפאו, ובמידת הצורך יגישו בקשה מוסכמת בעניין זה לביהמ"ש. עוד נקבע כי ככל שקיימות עילות תביעה קיימות ניתן יהיה לחדש הליכים לאחר מותה של המנוחה. (צורפו לתצהיר הנתבע)

מעיון בתסקירים, שנערכו בזמן אמת, מתוארת מערכת יחסים טובה, בין המנוחה לנתבע, ומנגד מערכת היחסים המתוארת עם אם התובעת הינה בעייתית וקשה. הדברים לטעמי מתיישבים עם גרסת הנתבע בעניין זה. כאשר אם התובעת לא מסרה תצהיר ולא הגיעה לעדות. אני סבור כי עדותה יכולה לשפוך אור ביחס לכספים, וההסכמות נטענות בקשר לכספים אלה, ככל שהיו. והלכה בענין ידועה כי "אי - הבאתו של עד רלוואנטי מעוררת, מדרך הטבע, את החשד, כי יש דברים בגו וכי בעל הדין, שנמנע מהבאתו, חושש מעדותו ומחשיפתו לחקירה שכנגד. אי-הבאת עד כזה יוצרת הנחה לרעת הצד שאמור היה להזמין, לפיה עדותו הייתה עלולה לחזק את עמדת הצד שכנגד" (ע"א 465/88 הבנק למימון ולסחר בע"מ נ' סלימה מתתיהו [פורסם בנבו] וכן ראה ע"א 9656/05 נפתלי שוורץ נ' המנוף חברה לסחר וציווד בניה בע"מ) [פורסם בנבו].

בנוסף, גם התובעת בחקירתה התחמקה ממתן תשובות בכל הנוגע להתנהלות הוריה, ביחס להליך האפוטרופסות, ולגבי הצוואה משנת 2004 "לא זכור לי", "לא ידוע לי", "אני לא יודעת את יכולה לשאול אותם" (ראה עמ' 63, 64, 66 לפרוטוקול 10.7.19).

אין מחלוקת כי התובעת לא נכללה באף אחת מן הצוואות שהותירה המנוחה, ואינה יורשת לפיהן וכי הכספים שנותרו לאחר פטירת המנוחה חולקו בין הצדדים בהסכמה ובאופן שווה (ראה ס' 18 לתצהיר התובעת). ואולם הכספים הנוספים הנדרשים כעת ע"י התובעת, והטענות בהקשרם, עלו עוד בחייה של המנוחה, וניתנה התייחסות לגביהם, הן בתסקיר פקה"ס בהליך המינוי (ראה נספח י"ט לתצהיר הנתבע). וכן בהליכים ובהחלטות ביהמ"ש (ראה נספח ט"ו, ט"ז, כ', כ"ב, לתצהיר הנתבע). בהחלטת כב' הנשיא הש' אהוד רקס, ביהמ"ש לענייני משפחה בחיפה מיום 5.3.12, נקבע במפורש "כל ההליכים המשפטיים, המתנהלים על ידי מי מהאפוטרופוסים ומתייחסים לנושא השבת כספים של מי מהם לקופת החסויה, יוקפאו ובמידת הצורך יגישו ב"כ הצדדים בקשה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

מוסכמת בענין זה לבית המשפט. כל אחד מהצדדים שומר על עילות התביעה הקיימות, אם קיימות וניתן יהיה לחדש את ההליכים לאחר אריכות ימיה של החסויה " (הדגשה אינה במקור א.ש). לטעמי אין חולק כי מדובר באותם כספים הנתבעים כאן, וקשורים בהתנהלות האפוטרופסים באותה עת, הנתבע ואם התובעת. ברי כי אותם חיובים כספיים, הינם במישור היחסים שבין הנתבע ואם התובעת, ואינם קשורים בתובעת. נדמה כי נעשה ניסיון, לדרוש כספים אלה כעת, ובדרך עקיפה, תביעת התובעת כאן, שעה שלא ראיתי שלתובעת מעמד וזכות לדרוש הכספים, באשר אינה יורשת. תצהיר ההתחייבות, המשמש יסוד לתביעה, ושבהקשרו, ועפ"י אינדיקציות אחרות, מתקבלת התביעה ביחס למחצית תמורת הדירה, אינו מקור זכות תביעה בעניין השבת כספים אחרים לתובעת, ושעה שאינה יורשת, ואין מדובר בכסף שקיים לאחר הפטירה, ושיש לחלק, וכאשר צוין שכספים נזילים, להבדיל מתמורת הדירה חולקו בין הצדדים, לאחר פטירת המנוחה.

עפ"י החלטה בתיק כאן מ 18.9.16, ביהמ"ש סבר שהמחלוקת בקשר לדרישת כספית זו, אמורה להתמצות בתיק האפוטרופסות, ועפ"י בקשה שם, ככל שתוגש. בית המשפט לענייני משפחה בחיפה, תיק א"פ 9039-08-18, קבע בהחלטתו מיום 13.12.16, כי אותו תיק סגור, ולא ניתן לנהל בו תביעה, להשבת כספי המנוחה, יחד עם זאת, ביהמ"ש הבהיר בהחלטתו, סעיף 9, בעמ' 4 שורה 10, שככל שמי מהצדדים שם, אם התובעת כאן, או הנתבע כאן, טוען כי קמה לו עילה להשבת הכספים, עליו לנקוט בהליך חדש ומתאים. אם התובעת אינה תובעת, ואף לא העידה בהליך שבפני, ושעניינו חלוקת הכספים/רכוש, לאחר פטירת המנוחה, כפי שצוין, ולא מחלוקת קודמות, בין אם התובעת לנתבע, משכך וכאשר במסגרת כלל הראיות, כאן, לא נסתרה טענת הנתבע, לעניין חוסר מעמד לתובעת בעניין, ו/או לא הוכח מעמד ראוי לתובעת, בהקשר להשבת כספים אלו, וכמצוין בסעיפים 13, 15 ו 16 לסיכומי הנתבע. אכן יש לדחות את התביעה בהקשר להשבת הכספים מ 2006 ולאורך תקופת האפוטרופסות, ושקדמה לפטירת המנוחה, ושאנם קשורים למחצית תמורת הדירה, שנמכרה לאחר פטירת המנוחה.

מומחה רפואי שמונה

מטעם ביהמ"ש מונה מומחה רפואי, פסיכיאטר, ד"ר אילן טל, לבחינת כושרה הקוגניטיבי של המנוחה. לתיק הוגשה חוות דעתו ביום 28.12.17, ולאחר שבחן את המסמכים הגיע למסקנה לפיה: "בשנת 2006 ובשנת 2013 נראה כי מצבה הקוגניטיבי היה לקוי", וכן תוספת מיום 6.3.18 כי "המצב הקוגניטיבי גם בשנים 2009-2013 היה ירוד",

"בית המשפט אינו מחויב אמנם לאמץ כל חוות דעת של מומחה מקצועי אותו מינה בבחינת "כזה ראה וקדש". אך הלכה היא כי נדרש נימוק כבד משקל המצדיק שלא לאמץ את מסקנותיו של מומחה שמונה מטעם בית המשפט ואת ההמלצות שפירט בחוות דעתו" ראה בע"מ 1179-13 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

1 בענייננו, עולה מחוות דעת המומחה שנסמכה על מסמכים רפואיים, שמבוססת בעיקרה על הנחות,
2 כך התרשמתי גם מחקירתו, כי התשובות לשאלות, אינן נחרצות .
3
4 משנקבע לעיל, שלתובעת כאן, אין מעמד בקשר להשבת הכספים הנדרשים, מ 2006 ואילך, מתייתר
5 הצורך לקבוע בהקשר נפקות חוות דעתו של המומחה, לעניין זה. בכל מקרה יצויין שאין מדובר
6 באינדיקציה מכרעת ויחידה בענין, אלא כפי שצוין, נטען להסכמות ולהתנהלות בענין הקשורה
7 לאם התובעת והנתבע, כאמור אם התובעת לא העידה בפני, והדבר נזקף לחובת דרישת התובעת
8 בענין.

סוף דבר

13 1. נוכח כל האמור, אני מחייב את הנתבע, לשלם לתובעת, מחצית מן התמורה שקיבל בגין מכר
14 דירת המנוחה (715,000 ₪), ובסך של 357,500 ₪, צמוד ונושא ריבית כחוק מיום הגשת
15 התביעה ועד ליום התשלום בפועל.

17 2. התביעה לתשלום 401,398 ₪, מחצית הכספים שנטען שנמשכו שלא כדין ע"י הנתבע, בחיי
18 המנוחה, נדחית.

21 3. בנסיבות, וכאשר חלק התביעה התקבל וחלק נדחה, ובסכומים קרובים, אני סבור שעל כל צד
22 לשאת בהוצאותיו, ובשכ"ט ב"כ. ושמכך אין צו להוצאות .

המזכירות תשלח פסה"ד לב"כ הצדדים

29 ניתן היום, ג' תשרי תשפ"ב, 09 ספטמבר 2021, בהעדר הצדדים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 14-11-35327 פניני נ' דרורי

אהוד שוורץ, שופט בכיר

1
2
3
4
5